

VITA CHRISTIANI EHRENFRIED LEHMANNI

DOCTORIS MEDICI ET SAXONICARVM QVAE FOEDERATORVM
STIPENDIIS IN BELGIO MILITANT COPIARVM
ARCHIATRI

EXPOSITA

A

M. THEOPHILO GRABNERO

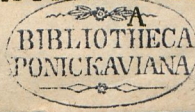
GYMNASII FREIBERGENSIS COLLEGA
TERTIO

[Anno 1795]

Aepe multumque dolere soleo, miseris hominum id quoque accessisse mali, ut, qui iam ad bonam salutaremque Reipublicae indolem adoleuere, coeperuntque frugi esse publice, et ingenium ac dexteritatem bonis omnibus comprobare, praematura morte, uelut in ipsis initiis, opprimantur, supersint contra diutissime, qui se tantum uel ad consumendas fruges, uel ad struendos dolos, dandas turbas, iniuriasque inferendas, natos arbitrentur. Videas Alexandros, Lotichios, Vossios, alia ingeniorum portenta, in iuuenili aetate maximis conatibus, et summae omnium expectationi, immori, uulgus contra iners ac futile ad extremam senectutem peruenire. Adeo nihil in flore iuuentutis, nihil in uiribus, in forma nihil, nihil in ingenio, aduersus fatorum uim praesidii est, ut, qui his praeter ceteros excelluerit, ei maxime infesta fata uideantur. Quam rem si humani ingenii arbitratu existimes, indignissimam sane, et bono publico perniciosam, sin animo diuina luce colustrato reputes, sanctam quidem ac iustam censeas, at nec lacrimis deplorandam satis, nec hominum iudiciis assequendam. Ea causa est, quamobrem nunquam sine acerbissimi luctus sensu memoriam VIRI quondam NOBILISSIMI, AMPLISSIMI, atque EXPERIENTISSIMI, DOMINI CHRISTIANI EHRENFRIED LEHMANNI, Doctoris Medici, et Saxonicarum, quae Foederatorum stipendiis in Belgio militant, copiarum Archiatri, repeto, quem praecox nuper fatum nobis subtraxit, quum genere, aetate, forma, moribus, fortuna, ingenio, usu rerum medicarum, ac fauore omnium maxime floreret. Enimuero, si laudi ducitur, honesto loco nasci, habuit ILLE, cur nascendi felicitate gloriaretur. Ortus namque est GENTE LEHMANNIA, quae cum antiquis temporibus eam ab Imperatoribus gratiam uirtutum meritis inuit, ut in equestrem ordinem transcriberetur, tum inde ab aliquot seculis probos, utilesque Reipublicae, uiros haud interrupta serie produxit. Patrem habuit NOSTER CHRISTIANVM LEHMANNVM, Doctorem

rem

rem Theologum, sacrorumque in Annaemontano primum, deinde Freibergensi, agro Antiflitem, auum CHRISTIANVM LEHMANNVM, sacerdotii apud Scheibenbergenses, et Senioris in tractu Annaemontano, dignitate spectatum, proauum M. THEODOSIVM LEHMANNVM, Elterlinatum sacerdotem, atauum M. PETRVM LEHMANNVM, Annaemontanae ciuitatis Consulem. Matre usus est ANNA ROSINA COLERA, M. DAVIDIS COLERI, ut insula apud Schuarzenbergenses, sic, qua sacrorum cura ad Annaemontanum Praefulem pertinet, ADIVNCTI titulo clari, et REGINAE GROSCHIAE, filia, M. BLASII COLERI, Icti et Consulis Collicienfis, et M. DAVIDIS GROSCHII, Korensium sacerdotis, nepte. Hac stirpe prognatus, A. R. G. MDCCXXXII VII Idus Septembres ab hora septima uespertina Annaebergae lucem aspexit, maximo PARENTVM gaudio exceptus, tanto quippe carior, quod fratris immaturo fato surrepti desiderium sua natiuitate leuaret. Labem autem, qua inde ab Adamo infecti homines natura sumus, ut abstergeret mature infans, recens natum PARENTES V. Idus Septembres opera M. SIGISMVNDI ZIMMERMANNI, Metallicorum Oratoris sacri, sacro fonte abluu curarunt. Sponponderunt tum pro infante LVDOVICVS GUNTHERVS MARTINI, Iurium Doctor, eoque tempore ciuitatis Annaemontanae Syndicus, post ab Illustrissimo Comite Stolbergico curiae, quae Verningerodae est, Director constitutus, atque is quidem non suo, sed THEODOSII LEHMANNI, Iurisprudentiae Doctoris, Clientularum Culm et Loebitz Dynastae, Serenissimoque Duci Martisburgensi a consiliis aulae ac iudiciorum, nomine, suo infans M. ENOCH ZOBELIVS, apud Annaemontanos Diaconus, et BARBARA, CHRISTIANI SCHVCHMANNI, Doctoris Medici, et Physici Annaemontani, uxor. Puer inde uix animi sensa intelligenter exprimere didicerat, cum animum proderet ingenuum, et in obsequia, ac bonas literas, in primis medicinae scientiam, pronum. Tam bona igitur indoles ne degeneraret neglecta, PARENTES non tantum ipsi domesticis exemplis uiam puero ad pietatem, morumque probitatem praeiuere, sed Magistros etiam constituerunt, qui tenellum ingenium religionis ac literarum rudimentis imbuerent, et ad recta officia, morumque elegantiam, fingerent. Principio priuatum in disciplinam traditus est M. GEORGIO VHLMANNO, diuinius doctrinae scientiae addicto, eoque morte praematura sublato, M. ERNESTO STRVNZIO, tum iisdem studiis dedito, nunc Raffouiensium sacerdoti, tandemque M. GEORGIO MVLLERO, Collegae tum Tertio, nunc Conrectori Annaemontani Lycei. Quibus ducibus cum primas duxisset lineas, coepit publicas in urbe patria scholas frequentare, et institutione uti M. IOANNIS IACOBI STVBELII, Rectoris, GEORGII PLATONIS, Conrectoris, M. GEORGII MVLLERI, Collegae Tertii. Ab anno deinceps MDCCXCVII quo PATER EIVS MAXIME VENERABILIS Freibergam ad clauum sacrorum euocatus est, in Gymnasio, quod nostra in urbe floret, uersatus, audiuit M. TOBIAM LIEBIVM, Rectorem, et CHRISTIANVM FRIT-

FRITSCHIVM, Conrectorem. De PARENTVM autem con-
filio in Altenburgenſe Gymnaſium anno 1700 ſe contulit, ut, quod
reſtabat tirocinii ſcholaeſtici, opera IO. CHRISTIANI VVENZE-
LII, Philoſophiae ac Medicinae Doctōris, Directoris Gymnaſii, et
Poëtae inſignis, M. item FRIDERICI FRISII, Conrectoris, cuius
etiam conuictu utebatur, deponeret, atque ad uultum medicinae ſtudium
quadam ueluti promulſide inſtrueretur. Nec ſefellit ea PARENTES
expeſtatio. Quam enim induſtriam, quod obſequium, NOSTER
Annaebergae ac Freibergae Praeceptoribus probauerat, eodem Alten-
burgenſium Magiſtrorum animos ſibi conciliauit. Erat enim, ut uultu,
ita ingenio, plane liberali, doctrinaeque auido, tardiuſculo tamen, pror-
fus ut, quod ſtudiorum ſucceſſibus tarditate decederet, aſſiduitate red-
deretur. Vix annum igitur Altenburgi nauarat literis operam, quum,
Magiſtrorum iudicio, crederetur ad iuſtam maturitatem perueniſſe.
Hinc de PARENTVM ſententia Vitembergam, in antiquum illud al-
tioris doctrinae domicilium, A. R. G. 1700 commi grauit, ut ampli-
ſima ibi medicinae ſtadia decurreret. Initiatus ritu Academico, nomen-
que inter ciues profeſſus, duces ſtudiorum delegit ſibi IOANNEM
GODOFREDVM BERGERVM, Archiatrum regium, CHRISTIANVM VATERVM,
Archiatrum Principum Anhaltinorum, ADAMVM BRENDELIVM, Doctōres omnes ac Profeſſores
Medicos, ſcientia et uſu artis medicae excellentes. Ab ore tamen BER-
GERI, tanquam alterius Celfi, Hippocratiſue, pependit potiſſimum,
cuiusque animum ſedulitate ac obſequiis ita deuinxit ſibi, ut paene in filii
locum ab eo amaretur. Memini LEHMANNVM noſtrum amicis
identidem laudare BERGERI doctrinam, fidemque, et conſtanti uul-
tu ſubinde affirmare, in ſumma ſe felicitatis parte ponere, quod BER-
GERVM naſtus doctorem eſſet. Tanti ergo Praeceptoris amor et
exiſtimatio cum ſtimulos currenti adderet, felicius proceſſit ſtudium,
praefertim quum in rimandis naturae myſteriis, artis experimentis, Do-
ctōrum praeceptione firmatis, imitatione exprimendis, excutiendisque
medicinae reſceſſibus, omne fere tempus, naturali quodam impulſu,
NOSTER collocaret. Tam ardui autem ſublimiſque ſeueritatem
ſtudii ut iucunda quadam uarietate temperaret, oblectatorias ſectatus
artes, horis ſubſeciuis e cera, gypſo, ducere imagines, liacua poli-
tionibus miniaceis ſubigere, et lignis ſucco, quem *laccam* uulguſ appel-
lat, nitorem inducere, didicit. Quae ipſa tamen animi oblectamen-
ta, ne iuuenili quodam impetu potius, quam iudicio, ſequi uideretur,
externi ſermonis, Gallici maxime, Italicique, cognoscendi ſtudio diſ-
puxit, ita diſperſitus penſa, ut nec leuiter, frigideue, traſtaret ſingu-
la, nec caput tamen, arcemque, operae conſtitueret. Dum ergo pri-
mas ſemper, praecipuasque, curas medicinae impendit, perfecit faci-
le, ut, uix condito luſtro, quum idoneum perceptae artis periculum in
Senatu Medicorum feciſſet, Patrum ſuffragiis, Medicinae Candidatus re-
nunciaretur, honeſtiſſimoque comprobatae dexteritatis teſtimonio or-
natus, domum rediret. Haec ita A. R. G. 1700 geſta erant,

nec tamen omne artis stadium emensus sibi **NOSTER** uidebatur. Ne igitur deesset occasio premendi instituti, proficiendique in dies singulos, anno **MDCCVI** Lipsiam adiit, Aesculapii filios, qui ibi praeter ceteros artis medicae peritia celebres habentur, auscultatum. Quo minus autem diu suo uoto perfrueretur, tristis illa, omnique Saxonum posteritati memoranda, Suconum incurso impediuit. Ea enim tempestate, ueluti exturbatus Lipsia, Dresenam ueterem de **PARENTVM** uoluntate se recepit, ruminandisque Medicorum, quas in Academiis audiuerat, praeceptionibus priuatim operam dedit. Versatus autem ibi in celebritate, crebris salutationibus in summorum uirorum gratiam facile se infinuauit. Quae enim in eo inerat morum suauitas, quae oris uerecundia, quae uultus mira comitate temperata grauitas, non tam allicere, quam blanda quadam ui ac impressione rapere ad se, animos, etiam uiuorum principum, uidebatur. In primis eius indoles excellenti praeter ceteros Medico, Archiatro et Consiliario regio, **TROPANEGERO**, Viro Amplissimo, se probauit, prorsus ut primae apud eum admissionis esset, ac subinde consiliorum eius particeps, rationumque, multa prudentia, longoque usu, firmatarum, conscius redderetur. Interim Sueones inter, Saxonesque, pax composita, **NOSTRO**que uisum erat tempus commodum curandis morbis manum admouendi, ut, quae crebris auscultationibus, assiduaque lectione, imbiberat, in usum et exercitationem traduceret. Id uero ut tutius facere, et confirmato animo, posset, Medicum peritia artis suae, multaque experientia, celebrem **PARENTES** circumspexere, cuius **ILLE** hospitio, conuictu, consuetudine, consilii, aliquantisper usus, rectam iniret medendi morbis uiam, paratiorque ad faciendam euaderet medicinam. Magna tum apud omnes **VOLCKMARI BODENII**, Doctoris Medici, Greussenae in Thuringis degentis, fama erat et existimatio, qua excitati **PARENTES**, coeperunt cum eo per internuncium, *Christianum Lanzenbergerum*, sacerdotem Grosuelsbacensem, transigere, de filio in familiam certis legibus transcribendo. Quas ille quum haud difficulter accepisset, mense Sextili anni **MDCCVII** Greussenam secessit **NOSTER**, breuique tempore summam cum **BODENIO** contraxit familiaritatem, admissus ab eo ad mensam, hospitium, amica colloquia, inque bibliothecam, quam et locupletem habebat, et a selectissima supellectile instructam, assuetusque in consiliorum, ac usus medici, conscientiam. Testes eius rei sunt literae ad Virum maxime Venerabilem, **LEHMANNVM PATREM**, a **BODENIO** perscriptae, quibus, quo fuerit in **NOSTRVM** animo, quantique eum ob ingenii morumque praestantiam fecerit, aperte significauit. Quo factum est, ut, quum, anno nondum exacto, a **PARENTIBVS** domum, ueluti in fundum suum, prudenti consilio reuocatus esset, aegre a **BODENIO**, tanquam ex amplexibus, dimissus, sui desiderium relinqueret. Greussenam mense Quintili anni **MDCCVIII** Erphordiam iuit, ibique substitit aliquantisper, quasi defixus animo in humanitate **BECHMANNI**, Viri celeberrimi, Doctorisque Medici praestantissimi, quippe a quo liberaliter exceptus, habitusque, et adscitus ultro erat in amicorum numerum, consiliorumque ac negotiorum societatem.

Tam

Tam facile NOSTRO amicitias uultus morumque uenustas conciliabat, quam prompte IS demereri eas sinceritate animi, confirmare obsequiis, nouerat. PARENTVM autem uoluntati quum gerendus mos esset, eodem anno Erphordia domum rediit, coepitque Freibergae primum, mox et Dresenae ueteris, opem ferre aegrotantibus. Quod tamen magna peregrinandi cupiditas ab aliquot inde annis eum inceserat, nullam sibi sedem certam prius futuram ratus, quam potitus uoto esset, adduci haud potuit, ut, sumto Doctoris titulo, definiret aliquam, in qua medicinam publice constanterque faceret, ciuitatem. Plane igitur ex animi eius sententia euenit, ut ab ILLVSTRI MILCKAVIO, Saxonicarum, quae in Belgio militans, copiarum Propraetore, Medici castrensis partes ipsi deferrentur, uiarumque focius, honestissimis conditionibus, legeretur. Eo enim pacto et inferiorem Saxoniam, et Belgium omne, exiguo sumtu peragrauit, urbes et Academias plerasque oculis, animoque, perlustrauit, externarum mores gentium cognouit, nihil denique non memoratu dignum, et in futuros uitae usus conueniens, passim obseruauit. Eius peregrinationis initia in annum MDCCIX inciderunt. Tum autem, amplissimum sibi artem, ingenium, ac dexteritatem, experiundi campum aperiri ratus, summo studio, omnique cautione, id egit, ut ne quid alterius periculo tentaret, cunctis uero peritiam rei medicae, prudentiam, fidem, comprobaret. Quum ita se et ab artis suae scientia instructum satis, et usu haud parum confirmatum, sentiret, proximis hibernis, orata Procerum pace, Lugdunum in Batauis concessit, Doctoris Medici nomen et dignitatem, qua par erat ratione, petiturus. Ibi, postquam idonea ingenii ac doctrinae specimina cum priuatis colloquiis, tum publica de *Avopæ&la* disceptatione, edidisset, auctoritate Serenissimi Principis, Guilielmi Nassouii, Hollandiae ac Zelandiae Gubernatoris, et Illustrium ac Praepotentium Hollandiae ac Zelandiae Ordinum, III Cal. Maias anni MDCCX Academiae Rectore *Bernardo Albin*, et Ordinis Medici Decurione *Ioanne Fridloo*, in publico confessu a *Brabeuta, Friderico Dekkers*, Medicinae Doctor creatus, ac in fidem rei munitus est consueto diplomate, cui *Io. Ludou. Mort*, et *I. H. Boerhaauæ* cum Pro-Actuario Senatus Academici, *VVolferdo Sengueidio*, subscripsere. Inde in castra reuersus, cum ILLVSTRI MILCKAVIO, donec hie matum irent milites, fuit, et laborantes ex morbo et uulneribus consilio et medicamentis adiuuit. Deinde, PARENTVM ut obsequeretur uoluntati, impetrata itineris uenia, domum rediit, tanquam suprema matri officia praestiturus. Ea namque tum coeperat, malo intestino affligi grauius, quo, cum uenter intumesceret, cetera membra misere exedebantur, omni medicamento- rum uirtute elusa. Huic ergo curandae omnem, quam poterat, industriam, prudentiamque, adhibuit, reliquum tempus praeparandis ad amicorum, et necessariorum, preces medicinis impendit, nec defuit aegrotantibus aliis, si qui eius opem flagitarent. Superfunt bene collocati temporis testes, thecae uariis medicamentorum generibus instructae, in Parentum et consanguineorum usus, commentaria item, quibus praefentissima certis morbis remedia, eius manu perscripta ac praecepta, reperias. Nec tamen quicquam horum contra inueteratum, qui matrem in-

festabat, morbum ualuit, tamen id complures summa ope niterentur. Domi dum haec aguntur, LEHMANNVS noster ILLVSTRIS MILCKAVII, aliorumque Procerum, commendatione, a Senatu Sanctiore bellico, qui Dresenae est, Saxonicarum copiarum, in Belgio militantium, princeps Medicus constituitur, et, honestissimis conditionibus, diplomate regio firmatis, conductus, in Belgium redire iubetur. Maturaturum uiam cura matris, iam fere animam agentis, remorata est, quippe cui et moribundae adstitit, et mortuae, humandaeque, exequias iuit. Prius tamen, quam iusta ei haberentur funeralia, ingressus iter est, postquam necessariis et amicis uale, tanquam moriturus, dixisset. Neque enim omine res omni caret, quod, Patrem se iam postremum uiuum uidere, palam professus est iterum iterumque, et, quam in marsupio gestabat reculam, iam accinctus itineri, fororibus, suae memoriae commendandae causa, forte distribuit, interferens causam, quod nunquam deinceps ad ipsas esset rediturus. Non illud leuius uideri praefagium poterat, quod, elato matris funere, cum sororum una, quisnam prior secuturus ad Superos matrem sit? forte interrogasset, ipse illico, se primum fore, respondit, atque id per iocum esse dictum putantibus iterum constanti uultu, praesentique animo, asseuerauit, nihil ut subesse simulationis, aut ineptiarum agi, intelligerent. Iam olim, tricesimum sibi annum fatalem fore, subinde praedixerat, cui quo nunc erat propior, hoc magis et se mortis, et amicos postremae salutationis, putabat admonendos. Ita ad quoscunque paratus casus, paternam domum, patriamque, non tamen sine magna animi perturbatione, reliquit, nunquam deinceps reuifurus. Dies, quo eum consanguinei postremum oculis usurparunt, ipsae Nonae Sextileis anni MDCCXI. fuere. Cursu deinde publico feliciter in Belgium delatus, multos Procerum, quin & ipsum Saxonicarum copiarum Praetorem, ILLVSTREM VVILCKIVM, cum pertinaci febris conflictatum, mira celeritate sanitati restituit. Tam auspiciis suscepti muneris initiis admirationem prudentiae suae, uirtutisque existimationem, apud omnes concitauit, prorsus ut ex eo tempore plus ualeret Primorum gratia, carior amicis esset, a reliqua autem turba impensius coleretur. Tum uero si quos ciues, aut populares, in castris, offendit, iis sese amicissimum praebuit, opisque indigos pecunia, suisque studiis, quantum potuit, iuuit. Eius rei fidem faciunt chirographa eorum, e castris transmissa, quibus, se obaeratos NOSTRO esse, sunt professi. Transacta in castris aestate, Louanii, quae et celeberrima est, et antiquissima, Belgarum Academia, hibernauit, idque tempus, sibi lucro datum existimans, ac si studiorum causa illuc uenisset, collocauit. Adulto autem uere, Duces in castra secutus, abiit, suprema stipendia meriturus. Dum ad Quercetum castra sunt, et in expugnanda urbe exercitus occupatur, Ipse Duacum mittitur, ut uoletudinario, quod ibi constitutum erat, praeset, curamque gereret militum, uel ex morbis, uel ex uulneribus decumbentium, ac chirurgos consiliis, et arte adiuuaret. Quae res tam salubris aegrotis fuit, ut ex octingentis, qui illuc comportati erant, uix unus, alterue, morbo succumberet, ceteri suis cohortibus salui redderentur. At hinc illae nobis lacrimae! hinc ille luctus est,

est, plāctusque! NOSTER enim dum in aliis ad salutem reducendis diligentius elaborat, ipse letalis mali semina colligit, et, quod ab aliorum capitibus propulsauit arte sua periculum, adit, non eluctaturus. Lenta primum, nec discriminis quicquam habitura, febris uisa mox inopinantem summa uī atque impressione inuadit, aestuque tanto membra urit, ut, prostratis subito uiribus, perentisceret ipse, omnem Medicorum opem nihil sibi profuturam. Nihilo tamen minus et uenam incidi sibi, et medicamenta adhiberi, passus est, ne intempestiua se abstinētia perdidisse crederetur. Interim et amicis, si qui eum conuenissent, se moriturum praedixit, et ad discessum ex uita, tanquam ad reditum in patriam, sapienter se, et animose, comparauit. Professus apud sacerdotem aperte ingenueque peccata, noxarum ueniam DEVM orauit, formataque rite conscientia, coeleste illud, quod humani Seruator generis in sui memoriam instruxit, epulum de manu dispensatoris sumsit. Tum recenseri reculam suam, et referri in commentaria, ac fide Notarii communiri iussit, ultimamque testatus est uoluntatem. Interrogatus, nunquid praeterea angeret animum? nihil, ait, esse, quod menti, coelestia cogitanti, aegritudinem asferre queat, praeter PATRIS OPTIMI recordationem. Cuius enim praecepta per omnem uitam pro oraculis habuerat, cuius pietate ac precibus suam constabili fortune fortunam senserat, quem non temere unquam, nisi imprudens, offenderat, eum, accepto mortis suae nuncio, in luctu et squalore futurum, uehementer dolebat. Adeo eum nec amor PATRIS, nec ueneratio, nec acceptorum beneficiorum memoria, prius, quam ipsa uita, destituit. Venit mihi in mentem recordari illius diei, quo, familiarius mecum collocutus, subinde se DEO supplicare sancte asserbat, ne superesse se Parentibus pateretur, quod eorum, dum uiuerent, deprecatione florere res suas, morte autem collapsuras, existimaret. Quae uota etsi tum mens, quod nullorum sibi in DEVM meritorum esset conscia, sapienter diffusa conatibus suis, et in Parentum religione ac sanctimonia, uī diuinae promissionis, fortius confisa, imperasse potius, quam praesaga fatorum fecisse uidebatur, rata tamen fuisse, euentu, heu! nimium tristi edocemur. III enim Eidus Quinctileis anni CIOIOCCXII, qui bene multis salutem arte sua reddiderat, in ipso aetatis flore, Duaci triginta annis duos menses minor, superstitē PATRE, diem suum obiit. Quod fatum quanquam omnium iudicio praematurum, et expectatione citius obtigisse, uisum est, NOSTRVM tamen nec inopinantem oppressit, nec rapuit imparatum. Praeterquam enim quod imminentem uitae terminum identidem, ut supra dictum est, haud incertis indicis praefragiuit, mature etiam Paulinum illud ex epistolae ad Rom. cap. V, 1, 2, dictum selegit sibi, de quo in exequiarum suarum solemnitate, si id paterentur tempora, orator pro rostris sacris exponeret, coepitque suam Ipse uitam scripto enarrare. Ceterum ut faceta semper hilaritas, praesentibus amicis, ex uultu eius emicaret, mens tamen, diuini praesentiam numinis ubique reuerita, et coram arbitris, ne criminum se conscientia contaminaret, solicite cauit, et, remotis iis, rerum coelestium meditatione, religiosisque supplicationibus, solitudinem oblectauit suam. Poteram ipse, quippe et in Academia quondam, et domi, subinde familiarius LEHMANNI nostri con-

22 3719 JK X 313 3929
fuetudine usus, locuples eius rei testis esse, nisi grauior mihi assertionis auctor
suppeteret **VIR MAXIME VENERABILIS, M. PAVLVS CHRISTIA-**
NVS HILSCHERVS, sacrorum, quae Dresenae ueteris fiunt, Antistes, qui in
litteris ad **SOCERVM**, iv Calend. Sextil. **MDCCXII** perscriptis: *Saepe nume-*
ro, inquit, filium, qui nunc in Diuis agit, tuum, quoties hospitio usus est meo, non
sine summa animi delectatione audiui in cubiculo pacem Dei suppliciter oran-
tem, et pia cantillantem carmina, praeter cetera autem illud frequentius: In
allen meinen Thaten/ laß ich den Höchsten rathen/ reliqua; quippe quod adprime in
fortunam conuenire suam aiebat. Memini etiam, collaudare illum identidem
ultimum, quem cantilena: Wer nur den lieben Gott läßt walten: Doctor SITT-
GIVS nouissime adiecit, uersiculum: Auf dich/ mein lieber Gott ich traue/ et reli-
qua, adiecta causa, eo se mentem, de futuris uitae praesidiis sollicitam, anxiam-
que, optime consolari posse. Animaduerti hodie, pridie Cal. Nou. anni MDCC
VI eum, cum Sueones terras nostras tenerent, quo animo in fortunae tempesta-
tibus esset, in orbiculo uitreo fenestrae, quae in hypocausto meo est, antiquo illo
dicto expressisse. Vnus uitae huius fluctuantis et turbidae portus est, stare fiden-
ter, et furentis fortunae tela aperto pectore fortiter excipere. Id saltem ego
non possum, quin adiiciam, inprimis eum delectatum fuisse cantilena illa: *Un-*
seren müden Augen Lieder; quod et insignis in ea, ut aiebat, esset ueniam criminum
orandi formula, et ultimus uersiculus summam precum, quarum exemplum
humani Sospitator generis ipse dedit, contineret. Nec memini ego, praesente
me, unquam eum iuisse cubitum, nisi carmine quodam exaequali, aut quo diur-
norum errorum ueniam flagitaret, decantato. Tranquillis igitur rebus cum
omnes casus prudenter circumspexerit, et proximam quamque horam fatalem
sibi, postremamque, putauerit, non potuit non in ipso discrimine fidenter stare,
laetoque et constanti animo transitum in coelestes domos, meritorum Christi
fiducia fultus, parare. Nihil ergo est, quod morientis uicem, ut miseram,
doleamus, praesertim quum corpus exanime ipsis Idibus **Quincivilibus** anni
MDCCXII **Duaci**, militari ritu, solenniter, ac honorifice, contumula-
tum esse, famam autem, et desiderium eius summum apud omnes, qui eum
nouere unquam, praecipuus etiam militiae **Duces**, superesse sciamus. Confir-
mant hoc literae cum ab **ILLVSTRI MILCKAVIO**, tum a causarum mili-
tarium praecipuo Arbitro, **Dn. CHRISTOPHORO HENRICO HOEN-**
NIO, e castris ad **SVMME VENERABILEM LEHMANNVM**, Patrem,
datae, quippe quibus, quam acerba haec **LEHMANNI** nostri mors fuerit
omnibus, et castrorum praefectis, et militibus, explicatur. Accedit oculatus
laudum, quas **NOSTER** et morum iucunditate, et artis praestantia, in castris
ab omnibus consecutus est, testis **M. STVRTIVS**, **Milcauianae** quondam in
Belgio cohortis sacerdos, qui hoc magis certum, idoneumque, pietati eius ac
sanctimoniae perhibuit testimonium, quod et coniunctissimus ei uixit, et eius
subinde conscientiam formauit. Atque id est, quod maxime exulcerat uulnus
PATRIS, canitiae, meritis, et muneris dignitate, summopere uenerabilis, prae-
matura morte praereptum sibi esse filium, quem ament omnes, collaudent
omnes, omnes uelint superstitem. Cuius ego luctui quum facere non possim,
quin collacrimem, **DEVM** oro immortalem suppliciter, ut ipse sa-
lubriter medeatur!

COM-

MC

F. K. 60.
15

11
21

Zc
3319

VITA CHRISTIANI EHRENFRIED LEHMANNI

DOCTORIS MEDICI ET SAXONICARVM QVAE FOEDERATORVM
STIPENDIIS IN BELGIO MILITANT COPIARVM
ARCHIATRI

EXPOSITA

M. THEOPHILO GRABNERO

GYMNASII FREIBERGENSIS COLLEGA
TERTIO

[Inna 1795]

...pe multumque dolere soleo, miseris hominum id quo-
ne accessisse mali, ut, qui iam ad bonam salutaremque
eipublicae indolem adoleuere, coeperuntque frugis esse
ublice, et ingenium ac dexteritatem bonis omnibus
omprobare, praematura morte, uelut in ipsi initiis,
opprimantur, superfint contra diutissime, qui se tan-
m uel ad consumendas fruges, uel ad struendos do-
iuriasque inferendas, natos arbitrentur. Videas Ale-
Vossios, alia ingeniorum portenta, in iuuenili aetate
et summae omnium expectationi, immori, uulgus con-
extremam senectutem peruenire. Adeo nihil in flore
ribus, in forma nihil, nihil in ingenio, aduersus fato-
, ut, qui his praeter ceteros excelluerit, ei maxime in-
Quam rem si humani ingenii arbitratu existimes, in-
bono publico perniciosam, sin animo diuina luce col-
ctam quidem ac iustam censeas, at nec lacrimis deplom-
inimum iudiciis assequendam. Ea causa est, quamob-
acerbissimi luctus sensu memoriam VIRI quondam
AMPLISSIMI, atque EXPERIENTISSIMI,
ISTIANI EHRENFRIED LEHMANNI,
t Saxonicarum, quae Foederatorum stipendiis in Bel-
m Archiatri, repeto, quem praecox nuper fatum no-
genere, aetate, forma, moribus, fortuna, ingenio, usu
ac fauore omnium maxime floreret. Enimvero, si
sto loco nasci, habuit ILLE, cur nascendi felicitate
namque est GENTE LEHMANNIA, quae cum
eam ab Imperatoribus gratiam uirtutum meritis iniit,
inim transcriberetur, tum inde ab aliquot seculis pro-
publicae, uiros haud interrupta serie produxit. Patrem
CHRISTIANVM LEHMANNVM, Docto-
rem

